

การศึกษาระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน
และการตรวจสอบภายใน ที่ส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง
ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Risk Management, Internal Control, and Internal Audit on The Reduce
Liquidity Risk, Firm Performance and Firm Value of Listed Companies in
The Stock Exchange of Thailand

¹มัตติมา กรงเต็น และ ²กัลยาภรณ์ ปานมะเร็ง

¹Mattima Krongten and ²Kalyaporn Panmarerng

¹²คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹²School of Accountancy, Sripatum University, Thailand.

Email: ¹krongtenmatthima@gmail.com, ²kalyaporn.pa@spu.ac.th

Received May 14, 2022; Revised June 9, 2022; Accepted July 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ที่ส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 425 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยงโดยภาพรวม และการบริหารความเสี่ยงในด้านการเงิน ด้านกลยุทธ์ ด้านปฏิบัติการ และด้านตลาด การควบคุมภายในโดยภาพรวม และการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม และการตรวจสอบภายในภาพรวม และการตรวจสอบภายในด้านการตรวจสอบทางการเงิน การบัญชีและการตรวจสอบการปฏิบัติการตามข้อกำหนดที่มีต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในด้านของอัตราทุนหมุนเวียน ผลการดำเนินงานในด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มูลค่ากิจการ Tobin's Q, และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปปรับแผนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในให้มีความเหมาะสม เพียงพอ

และสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และพันธกิจของบริษัท รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ส่งผลต่อผลการดำเนินงานและสามารถสร้างมูลค่ากิจการเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง; การควบคุมภายใน; การตรวจสอบภายใน

Abstract

This article aimed to study the opinion level of risk management, internal control, and internal audit on the reduced liquidity risk, firm performance, and firm value of the listed companies on the Stock Exchange of Thailand. This study is done through survey research. The data collection is done using questionnaires and record forms. The sample group was a listed company on the Stock Exchange of Thailand, a total of 425 companies. The data were analyzed using descriptive statistics. The results of the research, the opinion level of the overall risk management, and risk management in finance, strategy, operations, and markets, overall internal control, and the internal controls in the control environment, control activities and an overall internal audit, and internal audits, financial audits, accounting, and compliance audits, had an effect on the reduced liquidity risks. In terms of working capital. Firm performance in terms of return on equity, Tobin's Q, and Economic Value Added, were all high average. Therefore, the executives can apply the results of the research to adjust the risk management plan. internal control and internal audits to be appropriate. Sufficient and consistent with the company's policies, goals, and missions, including the importance of supervision, continuous monitoring, and evaluation to reduce liquidity risk. This affects the operating results and can create a continuous and sustainable increase in business value.

Keywords: Risk Management; Internal Control; Internal Audit

บทนำ

การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในขององค์กร เป็นองค์ประกอบของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เป็นข้อกำหนดของทุกกลุ่มหลักทรัพย์ที่อยู่ในตลาดถือปฏิบัติ สร้างความเชื่อมั่นให้การบริหารงานมีความโปร่งใส รวมถึงการรายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น (Ibrahim & Khan 2017; Wilson, 2016) เพื่อสร้างความ

เชื่อมั่นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ขององค์กร การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร (Chantana, Nipan & Sillapaporn, 2007) ความเสี่ยงหรือความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ซึ่งองค์กรที่มีแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงที่ดี ช่วยเพิ่มมูลค่ากิจการได้ และประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยงที่นำมาใช้จะช่วยให้การบริหารความเสี่ยงมีความแข็งแกร่ง สามารถกำหนดเป้าหมายการจัดการความเสี่ยง ความรับผิดชอบ และการปรับแผนได้อย่างต่อเนื่อง (Bezzina, Grima & Mamo, 2014)

การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน เป็นกลไกของการกำกับดูแลกิจการเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุน (Sillapaporn, 2012) การควบคุมภายในเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่คณะกรรมการฝ่ายบริหารและบุคลากรขององค์กร จัดทำขึ้นเพื่อให้องค์กรปฏิบัติตามกระบวนการให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ โดยผู้บริหารจะกำหนดวิธีการทำงาน และการประเมินความเสี่ยงจากการบริหารงานช่วยให้ระบบการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยสามารถสร้างระบบการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยงหรือผลกระทบในทางลบที่อาจเกิดขึ้นต่อองค์กรในอนาคต และการตรวจสอบภายในยังใช้เป็นเครื่องมือหรือผู้ช่วยของผู้บริหารในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานและระบบการควบคุมภายในขององค์กรได้ การประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในช่วยสร้างความสำเร็จแก่องค์กร เพิ่มมูลค่ากิจการและช่วยให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ด้วย (Pierce & Goldstein, 2018; Armeanu, 2017; Simon, 2019)

การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ การตรวจสอบภายในมีส่วนในการผลักดันความสำเร็จขององค์กร การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่ดี สามารถลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยสามารถวิเคราะห์จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน จากงบแสดงฐานะทางการเงินขององค์กรหรือเปรียบเทียบในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ข้อมูลทางบัญชีเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของความสามารถในการบริหารงานเพื่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของบริษัท เช่น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to equity ratio : D/E) และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Liabilities Assets Ratios) ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินสามารถนำมาใช้ในการประเมินโครงสร้างทุน และระดับสภาพคล่องขององค์กร หรือการวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ต่อผลการดำเนินงานหรือความสามารถในการทำกำไรขององค์กร (Agustina & Baroroh, 2016) ดังนั้น การจัดการความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่สมดุลกันมากขึ้นในอนาคต การบริหารจัดการมีความโปร่งใส ทำให้ธุรกิจเติบโตและพัฒนาให้แข็งแกร่งได้อย่างยั่งยืน

บทความวิจัยนี้นำเสนอการศึกษาระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ที่ส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ที่ส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน ลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ เป็นตัวแปรที่ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด การสังเคราะห์ตัวแปรสรุปได้ดังนี้

การบริหารความเสี่ยง

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง เป็นการควบคุมขอบเขตความเสี่ยงที่กว้างขึ้น ตามความซับซ้อนที่สูงขึ้นและพึ่งพากันระหว่างแหล่งความเสี่ยง (Pagach & Warr, 2011) กลยุทธ์การประเมินความเสี่ยงช่วยให้บริษัทประกันภัยสามารถตรวจจับความเสี่ยงได้ทันเวลา โดยมุ่งเน้นไปที่พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง ช่วยการกระจายความเสี่ยงได้ดีขึ้น (Kirogo, Ngahu & wagoki, 2014) ระบบบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์กับการวัดผลการดำเนินงานด้านการเงิน (Laisasikorn & Rompho, 2014) การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) เป็นแนวทางการบูรณาการการจัดการความเสี่ยงทางกลยุทธ์และการวางแผนทางกลยุทธ์มากขึ้น (Elizabeth & James, 2018)

การมีระบบการประเมินความเสี่ยง กำหนดบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบความเสี่ยงแต่ละเรื่อง สนับสนุนให้มีการกำหนดวาระเรื่องความเสี่ยงในการประชุมหลักๆ ของแต่ละบริษัท ย่อมส่งผลให้การบริหารงานภายในองค์กรมีประสิทธิภาพ (Marc, 2018) ฝ่ายบริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้้องค์กรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีคุณภาพและมาตรฐานตาม แนวทางการกำกับดูแลของหน่วยงานหรือองค์กร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กรด้วย (Simon, 2019)

การควบคุมภายใน

การประเมินความมั่นคงทางการเงินของกิจกรรมของบริษัทประกันภัย เป็นหนึ่งในขั้นตอนการดำเนินงานการควบคุมภายใน เป็นการประเมินความเสี่ยงทางการเงินโดยมุ่งเป้าที่การพัฒนาการควบคุมทางเศรษฐกิจนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพทางธุรกิจอย่างแท้จริง (Turgueva et al., 2020)

การตรวจสอบภายใน

การปรับปรุงระบบการบริหารความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การประเมิน และการดำเนินการตามมาตรการการควบคุมภายใน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของงานผู้ตรวจสอบภายใน (Munteanu & Zahariab, 2014) หน่วยงานทั้งหมดจำเป็นต้องมีการตรวจสอบภายใน เพื่อประสิทธิภาพทางธุรกิจ การลดต้นทุน เพิ่มผลกำไรได้สูงสุด บรรลุตามวัตถุประสงค์ระยะยาวและเพิ่มมูลค่าในอนาคต (Petrascua & Tieanub, 2014)

ลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน เป็นกรอบการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม จากปัจจัยภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมขององค์กร (Pagach & Warr, 2011) การจัดการและควบคุมความเสี่ยงด้านการเงินช่วยให้กิจการมีสภาพคล่องสูงขึ้น ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ (Miller & Modigliani, 1963) การจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จวัดจากมุมมองของการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากผลกำไรที่เกิดจากทรัพยากรขององค์กร (Laisasikorn & Rompho, 2014) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีบทบาทสำคัญ และมีผลกระทบอย่างมากต่อผลการดำเนินงานที่มั่นคงในระยะยาว ความเสี่ยงด้านเครดิตหรือความเสี่ยงด้านสินเชื่อ มีความสัมพันธ์กับการใช้กระแสเงินสดในอนาคต (Semper & Beltran, 2014) ดังนั้น ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องถือเป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อทุกกิจการ เพราะหากกิจการใดเกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุน หรือที่เรียกว่าการจัดหาเงินทุนไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ในกิจการ หรือต้นทุนในการจัดหาเงินทุนสูงกว่าสถานการณ์ปกติ อาจจะเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องระหว่างสินทรัพย์และหนี้สิน หรือมีกระแสการไหลออกของเงินทุนเกินกว่าความคาดหมายและเงินทุนที่เตรียมไว้ในกิจการ (Corbett, 2018)

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการวัดจาก Tobin's Q (Klapper & Love, 2004) ความสามารถในการทำกำไรเป็นตัววัดผลการปฏิบัติงานของบริษัท เพื่อประเมินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ด้วยการวัดประสิทธิภาพหลักของบริษัทจากอัตราส่วนทางการเงิน เช่น ผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และการมูลค่ากิจการ Tobin's Q (Choi et al, 2013; Olalekan, 2018)

มูลค่ากิจการ

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินมูลค่าเพิ่มจากผลการดำเนินงานขององค์กรได้ (Lai, 2017) การวัดมูลค่ากิจการนั้นวัดได้จากการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) (Khan, Nouman & Imran, 2019)

จากการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่า การสร้างระบบการจัดการความเสี่ยงให้มีความน่าเชื่อถืออย่างเป็นระบบ มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรธุรกิจควรดำเนินการเพื่อให้มีระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่ดี มีความเหมาะสมและเพียงพอ สามารถลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการทำกำไรจากผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างมูลค่าเพิ่มให้องค์กรได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น โดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดขึ้นและนำไปใช้โดยคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องในองค์กร เพื่อบริหารความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ จากการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี และวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง วัดด้วย (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) (2) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) (3) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน (Operational Risk) และ (4) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk)

การควบคุมภายใน (Internal Control) หมายถึง กระบวนการการควบคุมภายในมาตรฐานสากล COSO 2013 มาใช้เป็นการวัดเพื่อการควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพ จากการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี และวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบของการควบคุมภายใน วัดด้วย (1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (2) ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (3) ด้านกิจกรรมควบคุม (Control Activity) (4) ด้านข้อมูลและการสื่อสาร (Information and Communications) และ (5) ด้านการติดตามและประเมินผล (Monitoring)

การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) หมายถึง การให้หลักประกันที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น ช่วยให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ จากการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี และวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบของการตรวจสอบภายใน วัดด้วย (1) การ

ตรวจสอบทางการเงิน (Financial Audit) (2) การตรวจสอบการปฏิบัติการ (Operation Audit) (3) การตรวจสอบการปฏิบัติการตามข้อกำหนด (Compliance Audit) และ (4) การตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Audit)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

ลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Reduce Liquidity Risk) หมายถึง การบริหารเงินให้มีสภาพคล่องอย่างเหมาะสม เงินมีน้อยจนมีความเสี่ยงไม่สามารถชำระหนี้ได้ หรือเงินมีมากจนเกินความจำเป็นทำให้เกิดภาวะเงินจม เสียโอกาสที่จะทำประโยชน์ให้งอกเงยขึ้น จากการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี และวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบลดความเสี่ยงด้านการเงิน วัดด้วย (1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio: CA/CL) (2) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity ratio: D/E) และ (3) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio: TL/TA)

ผลการดำเนินงาน (Firm Performance) หมายถึง การวัดความสามารถในการบริหารงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการทำกำไร จากการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี และวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบของผลการดำเนินงาน วัดด้วย (1) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) (2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) (3) อัตรากำไรขั้นต้น (GP) และ (4) อัตรากำไรสุทธิ (NP)

มูลค่ากิจการ (Firm Value) หมายถึง การวัดมูลค่าทางการเงินกับมูลค่าตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จากการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎี และวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบของมูลค่ากิจการ วัดด้วย (1) อัตราส่วนวัดมูลค่ากิจการ Tobin's Q และ (2) มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (Economic Value Added: EVA)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เน้นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยทำการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ

เครื่องมือในการวิจัย ส่วนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ และส่วนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ต้องเป็นบริษัทที่มีผลการดำเนินงานต่อเนื่องติดต่อกันทุกปี จนถึงมิถุนายนปี 2564 ซึ่งการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า จำนวนประชากรที่เข้าเกณฑ์ มีจำนวน

425 บริษัท จาก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม (1) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 48 บริษัท (2) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค 36 บริษัท (3) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม 81 บริษัท (4) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 91 บริษัท (5) กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร 44 บริษัท (6) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ 92 บริษัท และ (7) กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี 33 บริษัท ดังนั้น จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดที่เข้าเกณฑ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากผู้ปฏิบัติงานในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 425 บริษัท โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบ 56-1 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประจำปี 2559-2563 จาก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม (1) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (2) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (3) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (4) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (5) กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (6) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ (7) กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 425 บริษัท

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลตัวแปร โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา มีจำนวน 425 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.41 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.88 จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 57.41 ปฏิบัติงานในส่วนของการฝ่ายบริหารความเสี่ยง คิดเป็นร้อยละ 42.12 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.47 และประเภทของอุตสาหกรรมที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีระยะเวลาของการประกอบกิจการตั้งแต่ 7-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.47

การศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ที่มีผลกระทบต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ ผลการศึกษาพบว่า

ตารางที่ 1 แสดงระดับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

การบริหารความเสี่ยง (RIM)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านกลยุทธ์ (FSR)	3.82	0.87	มาก
ด้านปฏิบัติการ (FOR)	3.81	0.89	มาก
ด้านการเงิน (FFR)	3.93	0.81	มาก
ด้านตลาด (FMR)	3.66	0.91	มาก
รวม	3.56	0.75	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง โดยรวมขององค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, $SD=0.75$) สูงที่สุด เป็นความเสี่ยงด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.81$) รองลงมา เป็นความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, $SD = 0.87$) ด้านการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$; $SD = 0.89$) และต่ำที่สุด คือความเสี่ยงด้านตลาด อยู่ในระดับมาก (mean = 3.66, $SD = 0.81$)

ตารางที่ 2 แสดงระดับการควบคุมภายในขององค์กร

การควบคุมภายใน (ICON) ด้าน	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
สภาพแวดล้อมของการควบคุม (FCE)	4.18	0.95	มาก
การประเมินความเสี่ยง (FRA)	3.98	0.93	มาก
กิจกรรมการควบคุม (FACA)	4.07	0.96	มาก
สารสนเทศและการสื่อสาร (FIC)	3.67	0.78	มาก
การติดตามผลและประเมินผล (FMO)	3.60	0.89	มาก
รวม	3.90	0.81	มาก

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $SD=0.81$) การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.95$) รองลงมาด้านกิจกรรมการควบคุม อยู่ในระดับมาก (mean = 4.07, $SD = 0.96$) และต่ำที่สุดการติดตามผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 0.89$)

ตารางที่ 3 แสดงระดับการตรวจสอบภายในขององค์กร

การตรวจสอบภายใน (INA) ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
การตรวจสอบทางการเงิน การบัญชี (FFA)	3.78	0.84	มาก
การตรวจสอบการปฏิบัติการ (FPA)	3.74	0.84	มาก
การตรวจสอบการปฏิบัติการตามข้อกำหนด (FCA)	3.75	0.83	มาก
การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ (FIA)	3.69	0.86	มาก
รวม	3.76	0.80	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.76, SD = 0.80) โดยด้านการตรวจสอบทางการเงิน การบัญชี (Financial Audit) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78, SD = 0.84) รองลงมา เป็นด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการตามข้อกำหนด (Compliance Audit) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.75, SD = 0.83) การตรวจสอบการปฏิบัติการ (Operation Audit) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74, SD = 0.84) และต่ำที่สุดคือด้านการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (Information Technology) ($\bar{X}$ = 3.69, SD = 0.86)

ตารางที่ 4 แสดงผลการประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รายละเอียด	Min	Max	$\bar{X}$	S.D.
ลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (FRR)				
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (CR)	.060	216.060	3.018	7.982
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (DE)	.010	26.790	1.135	1.592
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DT)	.003	1.616	0.424	0.214
ผลการดำเนินงาน (BUR)				
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROE)	-245.040	107.700	5.570	20.068
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROA)	-64.860	75.060	5.617	8.956
อัตรากำไรขั้นต้น (GPM)	-179.750	99.230	23.872	18.848
อัตรากำไรสุทธิ (NPM)	-426.080	1649.580	6.110	48.536
มูลค่ากิจการ (BUV)				
อัตราส่วนทางการเงินกับมูลค่ากิจการ (TBQ)	.280	27.010	1.506	1.327
มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA)	-90831.820	171709.970	727.350	8257.679

จากตารางที่ 4 ผลการประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในเรื่องของอัตราทุนหมุนเวียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.018 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.982 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .424 ค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.214 และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.135 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.592

ผลการดำเนินงานในเรื่องของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.617 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.956 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.570 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.068 อัตรากำไรขั้นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.872 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.848 และอัตราส่วนกำไรสุทธิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.110 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 48.536

มูลค่ากิจการในเรื่องของอัตราส่วนทางการเงินกับมูลค่ากิจการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.501 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.327 และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 727.350 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8257.679

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ผลการศึกษพบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน ด้านปฏิบัติการ และด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก การควบคุมภายใน ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศ และการสื่อสาร และการติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และการตรวจสอบภายใน ด้านการตรวจสอบทางการเงิน การบัญชี การตรวจสอบการปฏิบัติการ การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด และการตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่าการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพสามารถลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องได้ ช่วยให้ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการดีขึ้น โดยบริษัทที่มีการทบทวนแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้องค์กรปรับแผนธุรกิจได้ทันตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันได้ทันเวลา แผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและช่วยให้ความสามารถในการทำไรของบริษัทสูงขึ้น แผนกลยุทธ์จะเชื่อมโยงกับวงจรรายได้ ดังนั้น ความต่อเนื่องของรายได้จึงมีความสำคัญกับสภาพคล่องของกิจการและการวางแผนทางธุรกิจในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Armeanu et al. (2017) พบว่า แนวทางปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยงของผู้บริหารที่ดี มีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันภัยคุกคามที่ไม่คาดคิดได้ทันเวลา และสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสต่าง ๆ นั้นได้ ตามสถานการณ์เพื่อสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Spuchlakova (2015) พบว่า ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่สามารถชำระหนี้ เป็นผลมาจากการประสบปัญหาทางการเงินของลูกหนี้ เป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อสภาพคล่องของกิจการ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรให้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในธุรกิจที่วางไว้ การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการโดยมุ่งเน้นการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ วิธีการดำเนินธุรกิจ และการจัดลำดับความสำคัญ

ก่อนหลัง ดังนั้น องค์กรควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ตรงตามโครงสร้างของบริษัทอย่างละเอียด และมีการทบทวนกระบวนการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติการได้ (Shad, 2015) รวมถึงการติดตามประเมินผลระหว่างกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติการเป็นไปตามแผนของการควบคุมภายในอย่างครบถ้วน ทั้งจากหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Turgoeva et al. (2020) พบว่า การควบคุมภายในของกระบวนการทางธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความมั่นคงทางการเงินกับการประเมินความเสี่ยงในบริษัทประกันภัย ในยุควิกฤตทางการเงิน มีความเกี่ยวข้องกันสามารถป้องกันการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่องค์กรได้ และการตรวจสอบระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันเพิ่มความมั่นใจในการรั่วไหลของข้อมูลทางการเงิน เช่น การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน (Subhi & Stannisc, 2016) คุณภาพการตรวจสอบภายในและประสิทธิภาพทางการเงิน มีส่วนทำให้กิจการเกิดการเติบโตขึ้น การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการตรวจสอบภายใน และผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท บทบาทของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และความสำคัญของหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน (Alwala & Biraori, 2015) ดังนั้น การประเมินความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดความเสี่ยงด้านการเงินได้ ช่วยให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายขององค์กรได้ การตรวจสอบตามแผนการควบคุมภายในที่ดี มีการกำหนดแผนการป้องกันความเสี่ยงจัดทำแนวทาง และกำหนดวิธีการในการควบคุมความเสี่ยงที่สามารถปฏิบัติได้จริง มีการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงจากภายนอกและภายในที่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหา และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายและการเพิ่มมูลค่าของบริษัทเป็นสำคัญ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีต่อการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการค้นพบว่า การบริหารความเสี่ยงองค์กรด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน เป็นปัจจัยหลักที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ การปรับแผนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันโดยคงให้ความสำคัญและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ แผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน การบัญชี องค์กรที่สามารถบริหารจัดการและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ส่งผลให้สภาพคล่องของกิจการดีขึ้น กิจการมีกระแสเงินทุนหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง สามารถนำวิกฤตมาสร้างโอกาสทางธุรกิจได้ เช่น การ

ลงทุนในโครงการใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 หรือการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงาน หรือการเปลี่ยนแปลงระบบการขายใหม่ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น การขายผ่านระบบออนไลน์ เมื่อกิจการ มีสภาพคล่องที่ดี เงินทุนหมุนเวียนหรือเงินทุนสำรองที่มีอย่างเพียงพอช่วยให้องค์กรมีโอกาสในการทำกำไรจากผลการดำเนินงานสูงขึ้น เมื่อกิจการมีผลการดำเนินงานดี ส่งผลต่อมูลค่ากิจการที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย แผนกลยุทธ์ที่ดีต้องสอดคล้อง หรือเชื่อมโยงกับวงจรรายได้ เพราะความต่อเนื่องของรายได้มีความสำคัญกับสภาพคล่องของกิจการ และแผนทางธุรกิจในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยง ตามหลักการการบริหารความเสี่ยงจากกรอบแนวคิดของ COSO ERM 2017 ให้ความสำคัญถึงการเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับการวางแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่ากิจการให้กับองค์กร และการควบคุมภายใน ตามองค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO 2013 รวมถึงการการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบริษัท

สรุป

การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่าการจัดการความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีเหตุการณ์ ช่วยให้กิจการสามารถวางแผนการควบคุมภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ และองค์กรที่มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ช่วยลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นและมูลค่ากิจการสูงขึ้นตามไปด้วย รวมถึงองค์กรสามารถประเมินถึงความเหมาะสม และความเพียงพอของระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่ครอบคลุมทุกกระบวนการการดำเนินงานของกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อการไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงได้ว่าองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งนี้ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร โดยเฉพาะเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์และด้านการเงิน เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ การปรับแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อช่วยให้กิจการสามารถบริหาร

จัดการความเสี่ยงด้านการเงินได้ทันเวลา ส่งผลต่อการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของกิจการได้เป็นอย่างดี กิจการที่มีสภาพคล่องที่ดีสามารถเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ การขยายธุรกิจและการนำวิกฤติมาสร้างโอกาสได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบว่า ระดับความคิดเห็นของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในส่งผลต่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ มูลค่ากิจการ Tobin's Q และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์เป็นตัววัดผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ เนื่องจากยังมีอัตราส่วนทางการเงินอื่นที่ยังไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการวัดค่าผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการในมุมมองด้านการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจกับมูลค่าทางการตลาด เช่น การเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการกับราคาหลักทรัพย์ หรือสัดส่วนการลงทุน หรือส่วนแบ่งทางธุรกิจ เป็นต้น

References

- Agustin, L., & Baroroh, N. (2016). The relationship between enterprise risk management (ERM) and firm value mediated through the financial performance. *Review of Integrative Business and Economics Research*, 5(1), 128–138.
- Alwala, O. L., & Biraori, O. E. (2015). Internal audit independence and share performance of firms listed in the Nairobi stock exchange. *International Journal of Recent Research in Interdisciplinary Sciences*, 2(1), 17–23.
- Armeanu, D., Stefan, G. V., Gherghina, S. C., & Petrache, D.C. (2017). Approaches on correlation between board of directors and risk management in resilient economies. *Sustainability*, 9(2), 173–187. <https://doi.org/10.3390/su9020173>
- Bezzina, F., Grima, S., & Mamo, J. (2014). Risk management practices adopted by financial firms in Malta. *Managerial Finance*, 40(6), 587–612.
- Choi, B. B., Lee, D., & Parket, Y. (2013). Corporate social responsibility, corporate governance and earnings quality: Evidence from Korea. *Corporate Governance: An International Review*, 21(5), 447–467. <https://doi.org/10.1111/corg.12033>
- Corbett, T. P., & Smoldis, S. (2018). Buy-side liquidity risk management best practices. *Journal of Risk Management in Financial Institutions*, 11(3), 207–217.

- Elizabeth, M. P., & Goldstein, J. (2018). ERM and strategic planning: A change in paradigm. *International Journal of Disclosure and Governance*, 15(1), 51–59. <https://doi.org/10.1057/s41310-018-0033-3>
- Ibrahim, M. Y., Ahmad, A. C., & Khan, M. A. (2017). Does corporate governance mechanism improve shareholder value? a panel analysis of Malaysian listed companies. *Global Business & Management Research*, 9(1), 15–27.
- Khan, M. K., Nouman, M., & Imran, M. (2019). *Determinants of financial performance of financial sectors (An assessment through economic value added)*. Munich Personal RePEc Archive.
- Kirogo, F. K., Ngahu, M. S., & Wagoki, M. J. (2014). Effect of risk-based audit on financial performance: A survey of insurance companies in Nakuru Town, Kenya. *Stratford Peer Reviewed Journals and Book Publishing*, 1(1), 1–13.
- Klapper, L., Laeven, L., & Love, I. (2006). Corporate governance provisions and firm ownership: Firm-level evidence from Eastern Europe. *Journal of International Money and Finance*, 25(3), 429–444. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2006.01.005>
- Lai, F. W., & Shad, K. (2017.) Economic value-added analysis for enterprise risk management. *Global Business and Management Research: An International Journal*, 9(1s), 338–347.
- Laisasikorn, K., & Rompho, N. (2014). A study of the relationship between a successful enterprise risk management system, a performance measurement system and the financial performance of Thai listed company. *Journal of Applied Business and Economics*, 16(2), 81–92.
- Marc, M., Sprcic, D., & Zagar, M. M. (2018). Is enterprise risk management a value-added activity? *Economies a Management*, 21(1), 68–84.
- Modigliani, F., & Miller, M. H. (1963). Corporate income taxes and the cost of capital: A correction. *The American Economic Review*, 53(3), 433–443.
- Munteanu, V., & Zahariab, D. L. (2014). Current trends in internal audit. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 2239–2242. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.551>
- Olalekan, L. I. (2018). Effect of liquidity risk, premium growth on the performance of quoted insurance firms in Nigeria: A panel data analysis. *American Finance & Banking Review*, 2(1), 44–53. <https://doi.org/10.46281/amfbr.v2i1.128>
- Pagach, D., & Warr, R. (2011). The characteristics of firms that hire chief risk officers. *Journal of Risk and Insurance*, 78(1), 185–211.

- Petrascua, D., & Tleanub, A. (2014). The role of internal audit in fraud prevention and detection. *Procedia Economics and Finance*, 16, 489–497. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00829-6](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00829-6)
- Pierce, E. M., & Goldstein, J. (2018). ERM and strategic planning: a change in paradigm. *International Journal of Disclosure and Governance*, 15(1), 51–59. <https://doi.org/10.1057/s41310-018-0033-3>
- Sakakorn, C., Henchokchaichana, N., & Srijunpetch, S. (2007). *Internal control and internal audit*. T.P.N. Place.
- Semper, D. C., & Beltrán, J. M. T. (2014). Risk disclosure and cost of equity the Spanish case. *Contaduría y Administración*, 59(4), 105–135.
- Shad, M. K. & Lai, F. W. (2015). A conceptual framework for enterprise risk management performance measure through economic value added. *Global Business and Management Research: An International Journal*, 7(2), 1–11.
- Simon A., Bryce, C., & Ring, P. (2019). *Risk and performance: Embedding risk management*. Accounting & Finance.
- Spence, M. (1973). Job market signaling. *The Quarterly Journal of Economics*, 87(3), 355–374. <https://doi.org/10.2307/1882010>
- Spuchlakova, E., Valaskova, K., & Adamko, P. (2015). The credit risk and its measurement, hedging and monitoring. *International Conference on–Applied Economics, ICOAE 2015, 2–4 July 2015, Kaza Russia*. 24, 675–681.
- Srijanphet, S. (2012). Review of Interim Financial Information. *Journal of Accounting Profession*, 8(21), 12–19.
- Subhi, A. M., & Stanišić, M. (2016). Role of internal audit in performance of Libyan financial organizations. *International journal of applied research*, 2(2), 352–356.
- Turgaeva, A. A., Kashirskaya, L. V., Zurnadzhlyants, Y. A., Latysheva, O. A., Pustokhina, I. V., & Sevbitov, A. V. (2020). Assessment of the financial security of insurance companies in the organization of internal control. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7(3), 2243–2254. [https://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3\(52\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3(52))
- Wilson, A., Bravo, A., Pearson, M., & Witkiewitz, K. (2016). Finding success in failure: Using latent profile analysis to examine heterogeneity in psychosocial functioning among heavy drinkers following treatment. *National Library of Medicine*, 111(12), 2145–2154. <https://doi.org/10.1111/add.13518>